

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н Р. CRUZ VILLALÓN
представено на 28 юни 2012 година¹

Дело C-124/11

Bundesrepublik Deutschland

срещу

Karen Dittrich

Дело C-125/11

Bundesrepublik Deutschland

срещу

Robert Klinke

Дело C-143/11

Jörg-Detlef Müller

срещу

Bundesrepublik Deutschland

(Преюдициални запитвания, отправени от Bundesverwaltungsgericht (Германия))

„Равно третиране в областта на заетостта и труда — Национална правна уредба, с която на длъжностните лица се предоставя помощ в случай на болест — Членове на семейството, които могат да се обхващат от помощта — Изключване на регистрираните житейски партньорства — Приложно поле на Директива 2000/78/ЕО — Понятие за заплащане“

1. В контекста на три съдебни производства, където се разглежда въпросът дали регистрираните житейски партньорства имат право да се ползват от престация, която германското право гарантира на съпругеските двойки, Bundesverwaltungsgericht отправя до Съда запитване дали тази претенция може да се базира на принципа за равно третиране, наложен от правото на Съюза в областта на заетостта и професиите.

2. По този повод на Съда се предоставя възможността да усъвършенства своята практика относно приложното поле на Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година² за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите. В този случай става въпрос да се определи дали директивата е приложима към предоставяните на длъжностните лица от публичния сектор помощи в случай на болест.

3. С оглед на това ще бъде необходимо да се разгледа дали посочените помощи представляват заплащане за целите на Директива 2000/78, чиято приложимост към евентуалните спорове зависи — както произтича от тълкуване на съображение 13 във връзка с член 3, параграф 1, буква в) — от това дали въпросната помощ се приравнява на „заплащане“ в смисъла, който придава на това понятие член 141 от Договора за ЕО (понастоящем член 157 ДФЕС). За тази цел ще бъде необходимо да разгледаме задълбочено критериите, използвани от Съда в неговите

¹ — Език на оригиналния текст: испански.

² — ОВ L 303, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7.

решения в тази област, които до този момент се ограничават до случая с пенсиите за осигурителен стаж и възраст, и същевременно да определим обхвата на неприложимостта на Директива 2000/78 към плащанията, правени по държавни схеми и други подобни, в съответствие с член 3, параграф 3 от тази директива.

I – Правна рамка

A – Право на Съюза

4. Съображение 13 от Директива 2000/78 гласи:

„Настоящата директива не се прилага към схемите за социално осигуряване и социална закрила, [придобивките по която] не се третират като [заплащане] по [смисъла] на термина [за целите на прилагането на] член 141 от Договора за ЕО, нито пък за всеки вид плащане от страна на държавата, което има за цел предоставяне на достъп до заетост или поддържане на заетостта“.

5. В член 1 от Директива 2000/78 нейната цел е определена по следния начин:

„Целта на настоящата директива е да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.

6. По силата на член 2 от Директива 2000/78:

„1. За целите на настоящата директива „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа на който и да е от признаците, посочени в член 1.

2. За целите на параграф 1:

a) проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е, или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в член 1;

[...]“.

7. Приложното поле на Директива 2000/78 е определено в член 3 от нея:

„1. В границите на сферите на компетентност, поверени на Общността, настоящата директива се прилага към всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка с:

[...]

в) условия за наемане и условия на труд, включително условията за уволнение и заплащане;

[...]

3. Настоящата директива не се прилага към каквито и да било видове плащания, правени по държавни схеми и други подобни, включително държавно социално осигуряване и социална закрила.

[...]“.

Б – Национално право

1. Правна уредба относно житейските партньорства

8. Gesetz über die eingetragene Lebenspartnerschaft [Закон за регистрираното житейско партньорство] (наричан по-нататък „LPartG“) от 16 февруари 2001 г.³, изменен с член 7 от Закона от 6 юли 2009 г.⁴, предвижда следното в член 1, параграф 1:

„Две лица от същия пол създават житейско партньорство, като лично и в присъствието на двете лица декларират пред длъжностно лице по гражданското състояние своето желание съвместно да създадат житейско партньорство. Декларациите не могат да се правят под условие, нито за определен срок“.

9. Съгласно член 5 от LPartG членовете на житейско партньорство „са длъжни взаимно да допринасят по подходящ начин с труда си за общите нужди на партньорството [...]“.

2. Правна уредба относно помощите за длъжностните лица

10. С Bundesbeamtengesetz [Закон за федералните длъжностни лица] (наричан по-нататък „BBG“) се създава правото на федералните длъжностни лица за отпускане на помощ в случай на болест. По силата на член 80 от този закон посочената помощ при определени обстоятелства обхваща съпруга на федералното длъжностно лице и издържаните от него деца.

11. С приложимата до 14 февруари 2009 г. правна уредба правото на помощ се признава на съпруга на федералното длъжностно лице и на издържаните от него деца, без обаче тази помощ да обхваща лицето, с което федералното длъжностно лице образува регистрирано житейско партньорство. По никакъв начин не става въпрос за безусловна помощ, тъй като — що се отнася до съпруга — тя се признава само ако неговите доходи са по-ниски от 18 000 EUR или ако, въпреки че разполага със застраховка за заболяване, няма достъп до престациите по застраховката, или тези престации са спрени за неопределен срок вследствие на индивидуално изключване поради вродена инвалидност или определени заболявания. Следователно право на помощ съществува в случай на икономическа зависимост на съпруга на бенефициер, поради това че разполага с твърде редуцирани доходи или поради недостатъчно покритие на застраховката за заболяване, което не може да му се вмени във вина.

12. По силата на съдържащото се в член 80, параграф 4 от BBG оправомощаване Федералното министерство на вътрешните работи приема Bundesbeihilfeverordnung [Правилник за федералните помощи] (наричан по-нататък „BBhV“) от 13 февруари 2009 г.⁵, който в релевантната тук област запазва предходния режим, с изключение на членовете на вписаните житейски партньорства като бенефициери на помощта при болест.

13. След настъпване на фактите, представляващи обект на правния спор, но без това да е релевантно за произнасянето на решения в основните производства, е извършена законодателна реформа, по силата на която регистрираните житейски партньорства са включени сред бенефициерите на оспорваната помощ⁶.

3 — BGBl. I, стр. 266.

4 — BGBl. I, стр. 1696.

5 — BGBl. I, стр. 326.

6 — Изменение на BBhV от 13 юли 2011 г. (BGBl. I, п. 1394).

II – Факти

14. Жалбоподателите a quo, федерални длъжностни лица, са създали регистрирани житейски съюзи, като членовете на съответните партньорства са икономически зависими от тях.

15. Като предявяват искане за държавни помощи поради болест, в дела C-124/11 и C-125/11, след първоначален отказ от страна на администрацията жалбоподателите получават признаване на своето право от страна на Verwaltungsgericht в Берлин, според който, макар да не фигурират сред бенефициерите на помощите, членовете на регистрираните житейски партньорства все пак имат право на престации по силата на Директива 2000/78, доколкото според практиката на Съда такива помощи представляват заплащане по смисъла на посочената директива, тъй като се изплащат единствено поради трудовото правоотношение, а не като престация по общия публичен режим на социално осигуряване или социална защита.

16. Напротив, искането на жалбоподателя по дело C-143/11 е отхвърлено както от администрацията, така и от административния съд с довода, че не е налице нарушение на Директива 2000/78, доколкото положението на съпруг и това на член на регистрирано житейско партньорство не са сравними.

17. Във всички случаи ощетената от съответното съдебно решение страна е подала ревизионна жалба до Bundesverwaltungsgericht.

18. Запитващата юрисдикция изхожда от това, че националната правна уредба не включва членовете на регистрираните житейски партньорства сред възможните бенефициери на публичните помощи, предвидени за федералните длъжностни лица в случай на болест. Сред бенефициерите на посочените помощи обаче евентуално фигурират съпрузите на такива длъжностни лица.

19. Bundesverwaltungsgericht изпитва съмнения относно приложимостта на Директива 2000/78 към хипотезите, разглеждани в производствата a quibus. В случай че тази директива е приложима, последието би било, че членовете на регистрираните житейски партньорства ще трябва да получават същото третиране, както съпрузите, така че участващите в посочените производства субекти биха имали право на спорната публична помощ.

20. Запитващата юрисдикция счита, че приложимостта на Директива 2000/78 зависи от правната квалификация, която заслужава въпросната публична помощ: по-конкретно дали тя представлява елемент от заплащането по смисъла на член 157 ДФЕС — хипотеза, при която Директива 2000/78 би била приложима, — или престация, правена по държавната схема за социално осигуряване или еквивалентна схема, която следователно е изключена от приложното поле на тази директива.

21. Според Bundesverwaltungsgericht критериите, използвани от Съда за прокарване на разграничение между пенсиите за осигурителен стаж и възраст в зависимост от източника на тяхното финансиране, не са подходящи в областта на схемите за защита при заболяване. Наред с другите обстоятелства, това е така, тъй като помощта при болест не зависи от продължителността на служебното правоотношение.

III – Поставен въпрос

22. При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht отправя до Съда следния въпрос:

„Прилага ли се Директива 2000/78/ЕО за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите по отношение на националните разпоредби, свързани с помощта, изплащана на длъжностните лица при болест?“.

IV – Производството пред Съда

23. Преюдициалните въпроси по дело C-124/11 и дело C-125/11 са регистрирани в Съда на 9 март 2011 г. Преюдициалният въпрос по дело C-143/11 е регистриран на 24 март 2011 г.

24. С определение на председателя на Съда от 27 май 2011 г. трите преюдициални въпроса са съединени.

25. Писмени становища са представили К. Dittrich, R. Klinke и J.D. Müller, както и Комисията.

26. В съдебното заседание, състояло се на 3 май 2012 г., се явяват процесуалните представители на лицата, като представят устно своите становища.

27. В призовките за откритото съдебно заседание страните са приканени да внесат уточнения в писмен вид относно начина на финансиране на спорната помощ; по-специално за това дали същата се финансира изцяло или отчасти посредством вноски, изплащани от Федерална република Германия в качеството ѝ на работодател на федералните длъжностни лица или от бюджета на социалното осигуряване. Определеният за представяне на тези уточнения срок изтича на 13 април 2012 г.

V – Доводи

28. Жалбоподателите в главното производство поддържат, че Директива 2000/78 намира приложение към спорната помощ. Това е така, защото според мнението им и в съответствие с практиката на Съда, от една страна, всяко заплащане по смисъла на член 157 ДФЕС се включва в приложното поле на тази директива, а от друга страна, понятието за заетост обхваща и правоотношението, обвързващо публичното длъжностно лице с държавата⁷.

29. Страните твърдят, че срещу квалифицирането на помощта като заплащане не може да се противопостави фактът, че схемата за нея е определена със закон, тъй като в този случай законодателят действа като работодател, а не като субект на публична власт. Освен това следва да се възрази, че длъжностните лица представляват обща категория трудещи се, като в този смисъл жалбоподателите се позовават на Решение от 17 май 1990 г. по дело Barber⁸. На последно място, те изтъкват, че помощта не зависи от продължителността на трудовото правоотношение и нейният размер не се изчислява в зависимост от последните получени заплати. В заключение страните поддържат, че тези обстоятелства могат да бъдат релевантни към момента на определяне естеството на пенсиите за осигурителен стаж и възраст, а не за уточняване дали спорната помощ е заплащане или не.

7 — Решение от 1 април 2008 г. по дело Maruko (C-267/06, Сборник, стр. I-1757) и Решение от 23 октомври 2003 г. по дело Schönheit и Becker (C-4/02, Recueil, стр. I-12575).

8 — Дело C-262/88, Recueil, стр. I-1889, точка 26.

30. От своя страна, Комисията е на мнение, съвпадащо с подхода на жалбоподателите в главните производства. След като отбелязва, че в съответствие със съдебната практика понятието за заплащане следва да се тълкува в широк смисъл, като по този начин се обхваща всяка престация или всяко възнаграждение, предоставяни на работника или служителя поради неговата трудова дейност по силата било на договор, било на правни разпоредби или на съдебно решение, Комисията твърди, че в областта на пенсионирането Съдът винаги е приемал, че единственият определящ — но не изключителен — критерий е този пенсията да е била отпусната поради трудовото правоотношение, обвързващо работника или служителя с неговия бивш работодател. Към този първи критерий се прибавят други три допълнителни, които позволяват пенсия за осигурителен стаж и възраст да се квалифицира като престация, правена по професионална схема за социално осигуряване, и следователно като заплащане по смисъла на член 157 ДФЕС, като я разграничава от плащане, правено по публична схема за социално осигуряване, а именно поради това че: а) пенсията не се отпуска на особена категория работници или служители; б) пряко зависи от изработеното време; в) размерът ѝ се изчислява въз основа на последната заплата.

31. Що се отнася до спорната помощ, Комисията изтъква, на първо място, че тази помощ представлява престация, предоставена на особена категория работници или служители; на второ място, че тя се отпуска поради наличието на трудово правоотношение и е обвързана със заплата или пенсия на длъжностно лице, поради което представлява елемент от това заплащане; и на трето място, че другите критерии, установени от съдебната практика във връзка с пенсиите, са ирелевантни в случая, понеже както критерият за зависимост от изработеното време, така и този за изчисляване само въз основа на последната заплата са използвани от Съда, за да определи дали пенсиите на длъжностните лица могат да се считат за заплащане, въпреки че обикновено не удовлетворяват критериите, които Съдът е приел за характерни черти на частна пенсионна схема в посоченото решение по дело Barber. Що се отнася до помощта за длъжностните лица в случай на болест, случаят е такъв, че подобна схема не съществува в областта на частното право. Поради това би било невъзможно позоваване на аналогични схеми по частното право, за да се установят критерии за разграничаване по отношение на правния режим на социалното осигуряване.

32. Следователно единственият определящ фактор е въпросната помощ да се предоставя по силата на трудовото правоотношение с държавата и последната да действа в качеството на работодател, а не като осигурител по публично-правна схема. Ето защо основателно е помощта да се счита за заплащане по смисъла на член 157 ДФЕС, без на това да противоречи фактът, че тя се отпуска по силата на правни разпоредби или че отговаря и на съображения, свързани със социална политика.

33. В отговор на поканата, посочена в точка 24 от настоящото заключение, както страните в главното производство, така и германското правителство са отговорили, че спорната помощ се финансира от Федерална република Германия в качеството ѝ на работодател, без да има каквото и да било финансиране от страна на социалното осигуряване.

VI – Преценка

A – Предварително съображение

34. Както посочих по-горе, предмет на съединените преюдициални въпроси е приложимостта на Директива 2000/78 в случаи, при които трябва да се установи дали „регистрираните житейски партньорства“ съгласно законодателството на дадена държава членка имат право да се ползват от престация, която тази правна система гарантира на брачните двойки.

35. Настоящите въпроси не отиват отвъд това запитване. Искам да кажа, че не се пита дали е нарушено правото на страните в главните производства да бъдат третирани по същия начин, както свързаните от брак лица, а дали са налице условия да се приеме, че делата по тези производства трябва да бъдат решени чрез прилагане на Директива 2000/78.

36. Следователно не се очаква Съдът да се произнесе относно евентуална дискриминация, а единствено относно наличието на условието, което би направило възможно запитващият съд да реши разглежданите от него дела, прилагайки посочената директива. За това би следвало да е достатъчно да се определи дали спорните помощи представляват заплащане по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78, като това зависи от обстоятелството дали спорната помощ може да бъде приравнена на „заплащане“ ех член 157 ДФЕС — разпоредба, към която директивата препраща в своето съображение 13 за определението на това понятие.

Б – Условия за приложимост на Директива 2000/78

37. Както основателно отбелязва Bundesverwaltungsgericht, приложимостта на Директива 2000/78 зависи от обстоятелството дали спорната помощ може да се квалифицира като „заплащане“ по смисъла на член 157 ДФЕС.

38. Всъщност член 3, параграф 1 от Директива 2000/78 предвижда, че директивата „се прилага към всички лица [както от публичния, така и от частния сектор], включително публични органи, във връзка с: [...] в) условия за наемане и условия на труд, включително условията за уволнение и заплащане“.

39. Тъй като в случая става въпрос за предоставяна от орган на публичната власт престация, неизбежно е да се вземе предвид изключението, предвидено в самия член 3 от Директива 2000/78, параграф 3 от който гласи, че „[н]астоящата директива не се прилага към каквито и да било видове плащания, правени по държавни схеми и други подобни, включително държавно социално осигуряване и социална закрила“.

40. Това изключение обаче трябва да се изследва в съответствие с предвиденото в съображение 13 от Директива 2000/78, по силата на което „[н]астоящата директива не се прилага към схемите за социално осигуряване и социална закрила, чиито ползи не се третират като [заплащане по смисъла] на термина, даден за целите на член 141 от Договора за ЕО, нито пък за [каквото и да било вид плащане] от страна на държавата, което има за цел предоставяне на достъп до заетост или поддържане на заетостта“.

41. Това интегрирано тълкуване на член 3, параграф 3 и на съображение 13 от Директива 2000/78, възприето от Съда в Решение по дело *Maruko*⁹, предполага, че не всички предоставяни от публичните власти престации остават изключени от приложното поле на Директива 2000/78; нито дори всички престации, които се предоставят — в кръга на публичните власти — от институциите за социално осигуряване, а само тези, които — предоставяни от такива институции — не могат да се считат за „заплащане“ по смисъла на (настоящия) член 157 ДФЕС.

1. Понятието „заплащане“

42. За да се даде отговор на поставения въпрос, следователно е необходимо да се намери разрешение във връзка с твърде конкретна неяснота, а именно дали спорната помощ представлява „заплащане“ по смисъла на член 157 ДФЕС: разпоредба, на която — както вече посочих — се позовава Директива 2000/78 за определянето на понятието за заплащане,

⁹ — И по-наскоро в Решение от 10 май 2011 г. по дело *Römer* (C-147/08, Сборник, стр. I-3591), точка 32.

употребено в член 3, параграф 1, буква в) от нея. Както ще видим, при разглеждане на възможното съществуване на всеки от конститутивните елементи на понятието „заплащане“ ще стане очевидна основателността на изключението, произтичащо от интегрираното тълкуване на член 3, параграф 3 и съображение 13 от Директива 2000/78. С това изключение в крайна сметка не се прави нищо друго освен да се уточни последици, което по необходимост произтича от самото понятие за заплащане.

43. В член 157 ДФЕС заплащането се определя като „обичайната основна или минимална заплата или надница, както и всяка друга придобивка в пари или в натура, изплатена пряко или непряко от работодателя на работника за неговия труд“. Следователно в това понятие има материално съдържание (заплата или надница и придобивки), субективен елемент (работодател и работник) и каузален елемент (трудовете правоотношение). Трябва да разгледаме дали всички те са налице в случая относно спорната помощ.

44. Що се отнася до материалния елемент, няма съмнение, че позоваването в член 157 ДФЕС на „всяка друга придобивка в пари или в натура, изплатена пряко или непряко“, покрива в достатъчна степен съдържанието на спорната помощ. Всъщност с нея на работника или служителя се възстановяват между 15 % и 80 % от медицинските разходи, които той или определени издържани от него лица могат да понесат¹⁰.

45. В тази случаи според мен е налице също така каузалният елемент. Помощта всъщност е резервирана за федералните длъжностни лица като такива и поради факта, че са такива. Още повече, тя е резервирана за тях, поради това че, освен че са федерални длъжностни лица, те ефективно работят в това качество. Така следва от член 2, параграф 2 от VBhV, по силата на който федералните длъжностни лица, ползващи се от неплатен отпуск, все пак имат право на помощта, стига отпускът да не надхвърля един месец. По мое мнение причинната връзка между спорната помощ и трудовото правоотношение е очевидна¹¹.

46. Накрая остава най-трънливият проблем. Разглежданата помощ представлява парична престация, на която федералното длъжностно лице има право по силата на трудовото правоотношение, което го обвързва с федералната администрация. Става ли тогава въпрос за престация, правена „от работодателя на работника“, както изисква член 157 ДФЕС? Според мен това е сърцевината на въпроса.

2. В частност, финансирането на материалната престация

47. Престация, получена от работник или служител поради трудовото правоотношение, което го обвързва с неговия работодател, представлява „заплащане“ по смисъла на член 157 ДФЕС единствено ако този, който го изплаща, е именно самият работодател. Другите престации, от които работникът или служителът може да се ползва, включително такива, свързани с трудовото му правоотношение, остават при това положение извън интересуващото ни тук понятие и следователно тяхната евентуална защита срещу дискриминацията трябва да се изследва извън плоскостта на Директива 2000/78.

10 — Съдът вече е възприел твърде широк критерий с оглед определянето на материалния обхват на понятието „заплащане“. Така той е приел, че са възнаградения предимствата в областта на транспорта (Решение от 9 февруари 1982 г. по дело Garland, C-12/81, Recueil, стр. 1982, стр. 359, точка 9), коледните премии (Решение от 9 септември 1999 г. по дело Krüger, C-281/97, Recueil, стр. I-5127, точка 17) или обезщетенията за участие в курсове за обучение (Решение от 4 юни 1992 г. по дело Bötzel, C-360/90, Recueil, стр. I-3589, точки 12–15). Считаю, че не би представлявало трудност в този списък да се включи възнаграждение като това, което разглеждаме тук.

11 — Считаю за маловажно това, че престацията, в което се изразява възнаграждението, преследва една или друга цел. Искам да кажа, че е ирелевантно дали става въпрос за насрещна престация *stricto sensu*, за насърчение на производителността или за начин, служещ за подобряването на условията на труд. Определящият фактор тук е *причината* за престацията, а не *целта*, която тя преследва. Плащането трябва да произтича от трудово правоотношение (което само по себе си представлява неговото „основание“ по смисъла на член 157 ДФЕС) и може да удовлетворява всяка цел, която работодателят легитимно си поставя.

48. Това е причината, която обяснява защо не всички социално-осигурителни плащания могат да се включат в понятието за заплащане, а единствено тези, които — освен че представляват възнаграждение „поради трудовото правоотношение“ — се извършват от работодателя, макар и посредством институцията за социално осигуряване, тоест непряко.

49. Както Съдът много рано е посочил в Решение от 25 май 1971 г. по дело Defrenne¹², социално-осигурителните схеми „позволяват на работниците или служителите да се ползват от задължителна система, за чието финансиране допринасят работници и служители, предприемачи и евентуално публичните власти в съотношение, което е в зависимост не толкова от трудовото правоотношение между предприемач и работник или служител, колкото от съображения на социалната политика“ (точка 8), така че „полаганият се на предприемачите дял във финансирането на подобни системи не представлява пряко или непряко заплащане на работника или служителя“ (точка 9), като също така „последният обикновено се ползва от правно регламентирани престации не поради вноската на работодателя, а поради самия факт, че са налице правните изисквания, необходими за предоставянето на престацията“ (точка 10).

50. Фактът, че Директива 2000/78 не се прилага „към схемите за социално осигуряване и социална закрила, [придобивките по която] не се третират като [заплащане] по [смисъла] на термина [за целите на прилагането на] член [157 ДФЕС]“ (съображение 13), предполага, че — тъй като такова приравняване е възможно единствено ако получаваната престация се изплаща от работодателя — ще бъде необходимо да се определи дали социално-осигурителната схема в това отношение се финансира от работодателя, от работника или служителя или от публичната власт. Само доколкото — ако се докаже финансиране от страна на работодателя — може да се направи извод, че социално-осигурителната схема в действителност изплаща престация, която непряко се издължава от първия, би могло да се твърди, че става въпрос за „заплащане“ по смисъла на член 157 ДФЕС.

51. Този подход следва да има еднаква стойност за социално-осигурителните институции в частност и за всички публични схеми за финансиране на трудовите възнаграждения като цяло. Ето защо, тъй като в конкретния случай определящ е фактът, че в крайна сметка престацията се осъществява от предприемача, трябва да бъде ирелевантно дали той го прави пряко или чрез посредник; и дали — в този втори случай — посредническият платец е частно образувание или публична институция, независимо от това дали става въпрос за публична институция, от формата на неговата юридическа правосубектност и от режима на функционирането му.

52. Това предполага необходимостта във всеки случай да се определя кой финансира престацията, предоставяна на работника или служителя. Като се изхожда от крайния платец, и след като е установено, че той не съвпада с работодателя, налага се да бъде установено дали е само посредник на работодателя. Когато става въпрос за престации, заплащани от публични институции като цяло или от социалното осигуряване в частност, задачата ще бъде да се определи дали такива престации се финансират чрез дължими от работодателя вноски, или са за сметка на други данъкоплатци, на самите работници и служители, на публичните власти или и на едните и другите в различни съотношения. Както е очевидно, като се има предвид наблюдаваното между държавите членки разнообразие в това отношение, явно е, че тази задача следва да се поеме единствено от съответния национален съд.

12 — Дело 80/70, стр. 445.

53. Според мен критерият за източника на финансирането — заедно с критериите за материалното съдържание на престацията и за нейната свързана с трудовото правоотношение „причина“ — може поради самия си напърен характер да се окаже по-полезен от критерия, свързан с разграничаването между бенефициерите на плащането, или от критерия за по-голямата или по-малка прилика с други еквивалентни престации в областта на частната помощ.

54. Със сигурност този критерий трябва се прилага също така за престациите, изразяващи се в пенсия за осигурителен стаж и възраст, както и за тези, чийто предмет е помощ при болест. Когато става въпрос за материална престация, извършвана поради трудово правоотношение, от значение е единствено дали този, който я финансира, е работодателят или не. Смятам, че не биха могли да са твърде дискуссионни ползите от тази формула с оглед опростяването на проблема за квалифицирането на дадена престация като „заплащане“ за целите на член 157 ДФЕС¹³.

В – Случаят в главните производства

55. Що се отнася до хипотезите, обсъждани в породилите тези преюдициални въпроси производства, от предоставената на Съда информация проличава, че спорните престации произтичат от трудовото правоотношение, обвързващо федералните длъжностни лица с федералната администрация, и че тези престации са пряко финансирани от федералния бюджет, който в това отношение на свой ред е финансиран с публични средства, предоставяни от държавата членка в качеството ѝ на работодател на тези федерални длъжностни лица.

56. При това положение всичко сочи, че в съответствие с изложените в настоящото заключение доводи разглежданите престации заслужават в този случай да бъдат считани за „заплащане“ за целите на член 157 ДФЕС, от което следва, че Директива 2000/78 е приложима към националните разпоредби, които уреждат тези престации.

57. При все това националният съд следва в крайна сметка да провери дали финансирането на тези престации — като се има предвид специфичният им режим — трябва действително да се вмени на държавата членка в качеството ѝ на работодател на съответните длъжностни лица в главните производства.

VII – Заключение

58. Предвид гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на поставения въпрос по следния начин:

„Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите е приложима към националните разпоредби в областта на предоставянето от държавата на помощи в полза на длъжностните лица в случай на болест, ако тези помощи се финансират главно от държавата в качеството ѝ на публичен работодател, като това следва да се провери от националния съд“.

13 — Не може да се пренебрегва приносът на тази формула с оглед постигането на определена степен на материално унифициране между режимите на държавите членки, надхвърлящо формалните различия, които произтичат от съответните им системи за социално осигуряване и обществено благоденствие и от свободата им да създават собствени структури в тази област. В това отношение вж. Krebber, S. Art. 157. In: Callies, Ch./Ruffert, M. *ELIV/AELIV*, 4. ed. Ch. Beck, Munich, 2011, No 28.